

עָרְבִים בְּתוֹכָהּ תִּלְיֵנוּ בְּנִרְוֵתֵינוּ: ג כִּי שָׁם שָׁאֲלוּנוּ שׁוֹבֵינּוּ דְבָרִים

זוהר תהלים

ה' שלח לבבל את כל צבאות השמים
וה' עמהם

וַיִּמְדֵנוּ, שבשעה ההיא קרא הקדוש
ברוך הוא לכל פמליא שלו,
ולכל מרכבות הקדושות, ולכל צבאו
מחנותיו ושריו, ולכל צבא השמים, ואמר
להם מה אתם עושים כאן, ומה בני
האהובים בגלות בבל ואתם כאן, קומו
ורדו כלכם לבבל, ואני עמכם, זהו
שכתוב: "כֹּה אָמַר ה' וְגו' לְמַעַנְכֶם
שְׁלַחְתִּי בְכֶלָה וְגו'" (ישעיהו מג, יד),
"לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְכֶלָה", זה הקדוש
ברוך הוא, "וְהוֹרְדֵתִי בְרִיחִים כְּלָם", אלו
כל המרכבות ומחנות העליונים.

יחזקאל גילה להם לישראל מה שראה
שכל צבאות השמים באו

וּבַעֲבוּר זֶה נִפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם בְּכַבֵּל וּשְׂרָתָהּ
רוח נבואה קדושה על יחזקאל,
וראה כל מה שראה, ואמר להם לישראל,
הלא רבונכם כאן, וכל צבא השמים
ומרכבותיו, באו לדור ביניכם, ולא האמינו,
עד שנצרך לגלות כל מה שראה, וארא כך,
וארא כך, ואף אם גלה יותר כל מה שהיה
מגלה הכל נצרך, כיון שראו ישראל כך
שמחו, וכאשר שמעו הדברים מפי יחזקאל
לא דאגו עוד על גלותם, שהרי ידעו
שהקדוש ברוך הוא לא עזב אותם, וכל מה
שגלה יחזקאל ברשות היה מגלה, לדעת
שבכל מקום שישראל גלו שמה השכינה
גלתה עמהם.

היה, וכל מה שראה הוא היה באמונה,
וברשות הקדוש ברוך הוא גלה כל מה
שהיה מגלה, וכך היה נצרך.

מִי שְׁמִפְנֵיךָ בְּתַפְנוּקִים וּבְאֵ פִתְאוּם צִעַר
עָלָיו זֶהוּ צִעַר שָׁלֵם

ובוא וראה, מי שרגיל לסבול צער, אם
יבא עליו לפי שעה צער, הוא סובל
צרתו ואינו חושש, אבל מי שאינו רגיל
בצער, והיה כל ימיו בתענוגים ומעדנים,
ובא עליו צער, זה הוא צער גדול, ועל זה
יש לבכות.

בגלות בבל שהיו רגילים במעדני מלכים
העליונים והתחתונים בכו

וּבַשְּׁבִיץ זֶה הַצֵּעַר שֶׁל גְּלוּת בְּכַל הוּא הִיא
צער גדול, הוא היה צער
שעליונים ותחתונים בכו עליו, עליונים
שכתוב: "הֵן אֶרְאֶלֶם צָעֲקוּ חֲצָה וְגו'"
(ישעיהו לג, ז), תחתונים שכתוב: "עַל נִהְרֹת
בְּכָל שָׁם יִשְׁבְּנוּ גַם בְּכִינּוּ", כלם בכו על
גלות בבל, מה הטעם, לפי שהיו במעדני
מלכים, שכתוב: "בְּנֵי צִיּוֹן הִיקְרִים
הַמְּסֻלָּאִים בְּפֹז" (איכה ד, ב).

בני ישראל חשבו שה' עזב אותם

וּעַבְשׂוּי הָיוּ יוֹרְדִים בְּגְלוּת, עם רחיים על
צואריהם וידיהם קשורות
לאחור, ועוד חשבו שאין להם קיום
לעולם, שהרי הקדוש ברוך הוא עזב
אותם, ולא ישגיח בהם לעולם.

שִׁיר וְתוֹלְדָנֵנוּ שְׂמַחָה שִׁירוֹ לָנוּ מְשִׁיר צִיּוֹן: ד אֵיךְ נָשִׁיר אֶת שִׁיר יְהוָה **עַל אֲדָמַת גִּבְרִי: ה** אִם אֲשַׁכְּחֶךָ יְרוּשָׁלַם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: ו תִּדְבֵק לְשׁוֹנֵי לְחֻבֵי אִם לֹא אֲזַכְּרֶנִּי אִם לֹא אֶעֱלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ

זוהר תהלים

קשורות לאחור, וכאשר הגיעו לנהרות בכל, היו כנורותיהם תלויים על העצים, אשר שם היו מבקשים מהם לנגן, אמרו "איך נשיר את שיר ה' על אדמת גבר", נשכו בשיניהם בוהנות ידיהם, וכרתו אותן, ולא יכלו לנגן, והרגו אותם

בְּכֹל סְעוּדָה וּמִשְׁתֶּה יְדֹאֵג עַל חֶרֶבַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ - מִחֲשִׁיב עָלָיו כְּאִלוֹ בְּנֵה בֵּיתוֹ

תִּדְבֵק לְשׁוֹנֵי לְחֻבֵי אִם לֹא אֲזַכְּרֶנִּי אִם לֹא אֶעֱלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמַחָתִי (קלו, ו): [זוהר ח"ב (דף קנ"ג)] אִם לֹא אֶעֱלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמַחָתִי. אמר רבי יוסי כתוב (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת את ה"א על הארץ הטובה אשר נתן לך, על הארץ הטובה ודאיסח שהרי בעבורה מזון ופרנסה נמצא בעולם, מי שמתעדן על שלחנו ומתענג באותן מלאכים, יש לו לזכור ולדאוג על קדושת הארץ הקדושה, ועל היכל המלך שנחרב, ובשביל עצבון הזה שהוא נעצב ודואג על שלחנו באותה שמחה ומשתה אשר שם, הקב"ה מחשיב עליו כאילו בנה ביתו, ובנה כל החורבות של בית המקדש, אשרי חלקו.

למה לא כתיב בזכרנו את ירושלים

עַל נְהָרוֹת בְּבֵל וְגו' (קלו, א): [זוהר חלק ג' פ' פנחס (דף ר"ג): זוהר תורה] רבי ייסא פתח "על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו בזכרנו את ציון". את ירושלים היה צריך לומר, כמו שכתוב: "אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני", מהו "בזכרנו את ציון"?

הצער של היסוד הנקרא ציון על השכינה שהלכה בגלות

אִלֵּא לְאָדָם שֶׁהִיָּה לוֹ הַיְכָל נִכְבַּד יִפָּה וּמִפּוֹאֵר, בָּאוּ לְסִטִּים וּשְׂרָפוּ אוֹתוֹ, הַצֵּעַר שֶׁל מִי הוּא, הָאִם לֹא לְאֲדוֹן הַהֵיכָל, אִף כֵּאֵן כֹּאשֶׁר הַשְׂכִּינָה תִּשְׂרָה בְּגִלוֹת, הַצֵּעַר שֶׁל מִי הוּא, הָאִם לֹא לְהַצְדִּיקִי קִסִּי וְזֶה מִתְאִים, כִּמוֹ שְׂבִיאָרוֹ בְּהַכְּתוּב: "הַצְדִּיק אָבָד" (ישעיהו נו, א), אֲבָד מִמֶּשׁ, אִף כֵּאֵן בְּזַכְּרָנוּ אֶת צִיּוֹן, בְּזַכְּרָנוּ אוֹתוֹ הַצֵּעַר שֶׁל צִיּוֹן עַל זִיווּגוֹ, שֶׁהָרִי הַצֵּעַר שָׁלוֹ הוּא.

כרתו את בהונותיהם ולא יכלו לנגן בכינור
אֵיךְ נָשִׁיר אֶת שִׁיר ה' וְגו' (קלו, ד): [זוהר חדש מדרש איכה (דף קי"ב): למדנו, ששמונים אלף לויים היו ידיהם

זו הזוהר

קסז. זו הספירה יסוד צדיק שנקרא ציון. קסח. הארץ הטובה זו מדת המלכות והשכינה הקדושה.

שְׁמַחְתִּי: זֶכֶר יְהוָה לְבַנְיָאָדוֹם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוֹ עָרוֹ

זוהר תהלים

הַמְלָכוֹת תַעֲשֶׂה הַנְקֻמוֹת

אמרו ישראל לישעי, מי הוא זה שיעשה כל כך, פתח ואמר: "אני מדבר בצדקה" (ישעיהו סג, א), זה שהוא רב להושיע" (שם), זה שכתוב בו "אהב צדקה ומשפט" (תהלים לג, ה), והוא צדק"ה ממש והוא רב להושיע".

בגלל שהשכיבו את המלכות לעפר

ובכך כן למה, לפי שגרמו לכנסת ישראל להיות שוכבת לעפר בגלות, ולנפול לארץ, כמו שכתוב: "נפלה לא תוסיף, קום בתולת ישראל" (עמוס ה, ב), ובשביל זה ילבש הקדוש ברוך הוא בגדי נקם עליהם, להגאיל אותם ברוב ההרוגים, זהו שכתוב: "יכל מלבושי אגאלתי".

ויסדתיך בספירים

זכור יי לבני אדום את יום ירושלים וגו' (קלו, ז): [זוהר ח"ב פרשת פקודי (דף רמ ע"א)]

בא וראה, כתוב (תהלים קלז) זכור ה' לבני אדום את יום ירושלים האמרים ערו ערו עד היסוד בה. ועל כן עתיד הקדוש ברוך הוא לבנות את יסודותיה של ירושלים מיסודות אחרים שישלטו על הכל, ומי הם? ספירים, שכתוב (ישעיה נד) ויסדתיך בספירים, שאלו הם היסודות והתומכים החזקים והעליונים שאין בהם חלשה בראשונה.

מאירים הם מאור העליון

מה הטעם? פי האבנים הראשונות מאותם היסודות, יכלו שאר העמים לשלט עליהם. מה הטעם? משום שאין

הַנְקֻמָה הַגְדוֹלָה שְׁעֵתִיד ה' לַעֲשׂוֹת לְאָדוֹם

זכור ה' לבני אדום (קלו, ז): [ח"ג (דף טז) זוהר תורה] זכור ה' לבני אדום את יום ירושלים האמרים ערו ערו עד היסוד בה" רבי אבא פתח "מי זה בא מאדום חמוץ בגדים מבצרה וגו'" (ישעיהו סג, א), "מי זה בא מאדום", עתיד הקדוש ברוך הוא ללבוש בגדי נקמה על אדום, שהחריבו ביתו ושרפו היכלו, והגלו לכנסת ישראל בין האומות, ולעשות בהם נקמת עולם, עד שימצאו כל ההרים מהרי עולם מלאים הרוגי עמים, ולקרות לכל עופות השמים עליהם, וכל חיות השדה יזונו מהם י"ב חדשים, ועופות השמים ז' שנים, עד שלא תסבול הארץ סרחון שלהם, זהו שכתוב: "פי זבח לה' בבצרה וטבח גדול בארץ אדום" (שם לד, ו), עד שאותן הבגדים יתגאלו, זהו שכתוב: (שם סג) "יכל מלבושי אגאלתי".

בני אדום היו מהרסים החומות

חמוץ בגדים מבצרה וגו' (שם, א), לפי שממנה יצאו ההמונים שבעולם לצבוא על ירושלים, והם התחילו לשרוף ההיכל, ובני אדום היו מהרסים החומות, והשליכו אבני היסוד, זהו שכתוב: "זכור ה' לבני אדום וגו' האמרים ערו ערו עד היסוד בה". "זה הדור בלבושו", באותן בגדי נקם שעתיד ללבוש, "צעה ברב כחו" (שם), מהו "צעה", משבר, כמו שכתוב: (תהלים מה, ו), "עמים תחתיך יפלו" וגו'.